

**PROPOSTA PEDAGÒGICA
DEPARTAMENT D'ARTS PLÀSTIQUES
CURS 2024-2025 (LOMLOE)**

**EDUCACIÓ PLÀSTICA VISUAL I AUDIOVISUAL
3r D'ESO**

ÍNDEX

1. Introducció	3
1.1. Justificació de la proposta pedagògica	
1.2. Contextualització	
2. Objectius de l'ESO	4
3. Perfil d'eixida i competències clau	5
4. Competències específiques	7
4.1 Connexions entre les competències específiques	
4.2 Connexions amb competències específiques d'altres àrees	
4.3 Connexions amb les competències clau	
5. Sabers bàsics	10
6. Situacions d'aprenentatge	12
7. Atenció a la diversitat	13
7.1 Mesures de resposta educativa per a la inclusió	
8. Avaluació	15
8.1 Criteris d'avaluació	
8.2 Instruments d'avaluació	
8.3 Criteris de qualificació	
9. Metodologia i orientacions didàctiques.....	19
9.1. Metodologia	
9.2. Recursos didàctics i organitzatius	
9.3. Activitats extraescolars	
10. Situacions d'aprenentatge i temporalització.....	20
11. Avaluació de la pràctica docent	25

1. INTRODUCCIÓ

1.1 JUSTIFICACIÓ DE LA PROPOSTA PEDAGÒGICA

La Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, (LOMLOE) per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, d'Educació (LOE), té com a finalitat adaptar el sistema educatiu als reptes i desafiaments del segle XXI d'acord amb els objectius fixats per la Unió Europea i la UNESCO per a la dècada 2020/2030.

Amb aquesta finalitat, l'article 6 de la Llei especifica que l'objectiu del currículum és facilitar el desenvolupament educatiu de l'alumnat, garantint la seua formació integral, contribuint al ple desenvolupament de la seua personalitat i preparant-los per a l'exercici ple dels drets humans, d'una ciutadania activa i democràtica en la societat actual i que, en cap cas, podrà suposar una barrera que genere abandonament escolar o impedisca l'accés al gaudi del dret a l'educació.

Per a l'educació secundària, l'article 22 en concreta la finalitat: «aconseguir que els alumnes i les alumnes adquirisquen els elements bàsics de la cultura, especialment en els seus aspectes humanístic, artístic, científicotecnològic i motriu; desenvolupar i consolidar en ells els hàbits d'estudi i de treball; així com hàbits de vida saludables, preparant-los per a la incorporació als estudis posteriors, per a la inserció laboral i formar-los per a l'exercici dels drets i obligacions de la vida com a ciutadans.»

La LOMLOE, seguint aquest esperit, planteja un nou model educatiu de caràcter molt més competencial que no instruccional, que prioritze la formació continua i la capacitat d'aplicar els coneixements, els sabers, per tal d'afavorir la resiliència i la capacitat d'adaptar-se al canvi, que han de permetre participar activament en la societat i gestionar amb èxit les transicions en el mercat laboral. En aquest sentit, el Reial decret 217/2022, de 29 de març, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'Educació Secundària Obligatòria, al preàmbul, subratlla la necessitat de propiciar l'aprenentatge competencial, autònom, significatiu i reflexiu en totes les matèries, en què les situacions d'aprenentatge han de tindre un paper fonamental.

El Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria, incideix en la necessitat de dotar l'alumnat d'eines perquè comprega i respecte els aspectes culturals, històrics, socials, artístics, econòmics, tecnològics i científics del seu entorn més pròxim; desenvolupe aprenentatges significatius que pugua aplicar en la seua vida quotidiana; i adquirisca formació relativa als drets i obligacions de la ciutadania, que afavorisca una convivència sense discriminacions per raó de gènere, ètnia, religió, llibertat sexual, entre altres. A més, dona una especial importància a la reflexió i consciència de diferents models de vida, sostenibles i saludables, a l'emergència climàtica i a la salut mental i física.

L'article 7 del Decret estableix els principis que fonamenten l'ensenyament secundari en catorze objectius concrets que l'alumnat haurà d'assolir durant aquesta etapa. Tot i que els objectius estan connectats entre si d'una manera que sovint els fa indistingibles els uns dels altres i que han de ser tractats en totes les matèries, pel que fa a la nostra en concret, Educació Plàstica, Visual i Audiovisual, n'hi ha dos que ens competeixen directament:

10. Conèixer, valorar i respectar els aspectes bàsics de la cultura i la història pròpies i dels altres, incloses les llengües familiars, així com el patrimoni artístic i cultural, com a mostra del multilingüisme i de la multiculturalitat del món, que també s'ha de valorar i respectar.

13. Apreciar la creació artística i comprendre el llenguatge de les diferents manifestacions artístiques utilitzant diversos mitjans d'expressió i representació.

Pel que fa a les competències claus, l'àrea d'EPVA és la matèria sobre la qual recau de manera més directa el desenvolupament de la Competència en consciència i expressió culturals (CCEC)

1.2 CONTEXTUALITZACIÓ

1.2.1. UBICACIÓ I ENTORN SOCIOECONÒMIC I CULTURAL

Benicàssim és un municipi del País Valencià situat a la comarca de la Plana Alta, al costat de la mar i al peu de la serra del Desert de les Palmes, la qual en gran part pertany al seu terme municipal. Té una població de 18.991 habitants (INE 2021) durant l'hivern, però si afegim la població resident en les àrees urbanitzades vil·les i apartaments, que ja comuniquen el poble amb la mar i els visitants de l'estiu, es poden superar fàcilment els 100.000 habitants durant el mes d'agost.

Precisament el desenvolupament del sector turístic, base de la seua economia, li ha donat un fort impuls demogràfic durant els últims anys. També s'ha incrementat la immigració estrangera.

1.2.1. DESCRIPCIÓ DEL CENTRE

Segons dades del nostre propi centre, l'IES Violant de Casalduch, és l'únic centre de secundària al poble, així doncs és un reflex prou acurat de les característiques de la societat a què representa. El centre acull al voltant de 900 alumnes d'Educació Secundària Obligatòria, Batxillerat, FP bàsica i Cicles Formatius, és a dir, la franja d'edat oscil·la entre 12 i 20 anys. Els joves se situen entre l'adolescència i l'edat adulta. Açò implica la barreja d'interessos. Multiculturalitat: actualment, un mínim de 25 nacionalitats diferents, es barregen a les nostres aules. 135 alumnes d'altres països, representen el 22% en l'ESO, 15% en el Batxillerat i un percentatge inferior en els Cicles Formatius.

2. OBJECTIUS DE L'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA

El Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria, estableix que l'Educació Secundària Obligatòria ha de contribuir a desenvolupar en l'alumnat les capacitats que els permeten:

- a) Assumir responsablement els seus deures, conèixer i exercir els seus drets en el respecte als altres, practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i grups, exercitar-se en el diàleg afermant els drets humans com a valors comuns d'una societat plural i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.
- b) Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a una realització eficaç de les tasques de l'aprenentatge i com a mitjà de desenvolupament personal.
- c) Valorar i respectar les diferències de gèneres i la igualtat de drets i oportunitats entre ells. Rebutjar els estereotips que suposen discriminació entre homes i dones.
- d) Enfortir les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seues relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre pacíficament els conflictes.

e) Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per a, amb sentit crític, adquirir nous coneixements. Desenvolupar les competències tecnològiques bàsiques i avançar en una reflexió ètica sobre el seu funcionament i utilització.

f) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en diferents disciplines, així com conèixer i aplicar els mètodes per a identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.

g) Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.

h) Comprendre i expressar amb correcció, oralment i per escrit, en les llengües oficials, el valencià, com a llengua pròpia, i el castellà, com a llengua cooficial, textos i missatges complexos, i iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de la literatura.

i) Comprendre i expressar-se en una o més llengües estrangeres de manera apropiada.

j) Conèixer, valorar i respectar els aspectes bàsics de la cultura i la història pròpies i dels altres, incloses les llengües familiars, així com el patrimoni artístic i cultural, com a mostra del multilingüisme i de la multiculturalitat del món, que també s'ha de valorar i respectar.

k) Conèixer i acceptar el funcionament del propi cos i el dels altres, respectar les diferències, afermar els hàbits de cura i salut corporals i incorporar l'educació física i la pràctica de l'esport per a afavorir el desenvolupament personal i social. Conèixer i valorar la dimensió humana de la sexualitat en tota la seua diversitat.

l) Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, el consum, la cura, l'empatia i el respecte cap als éssers vius, especialment els animals, i el medi ambient, contribuint a la seua conservació i millora.

m) Apreciar la creació artística i comprendre el llenguatge de les diferents manifestacions 6 artístiques, utilitzant diversos mitjans d'expressió i representació.

n) Prendre consciència de les problemàtiques que té plantejades la humanitat i que es concreten en els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

3. PERFIL D'EIXIDA I COMPETÈNCIES CLAU

El Reial Decret 217/2022, de 29 de març, pel qual s'estableix l'ordenació i les ensenyances mínimes de l'Educació Secundària Obligatoria, defineix el Perfil d'eixida com a la ferramenta que identifica i concreta, en connexió amb els reptes del segle XXI, les competències clau que s'espera que l'alumnat desenvolupe en completar una determinada fase de l'itinerari formatiu. El perfil d'eixida es considera la matriu que cohesiona i cap on convergeixen els objectius de les diverses etapes que constitueixen l'ensenyament bàsic. S'han de tenir en compte, per tant, per a fonamentar les decisions curriculars, les estratègies i les orientacions metodològiques; l'aprenentatge permanent i el referent en l'avaluació dels aprenentatges de l'alumnat.

El Perfil d'eixida s'ha dissenyat tenint en compte la Recomanació del Consell de la UE relativa a les competències clau per a l'aprenentatge permanent, els reptes de la UNESCO i els Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030 de l'ONU, per tal de garantir que l'alumnat que supere amb èxit l'ensenyament bàsic estiga capacitat per a activar els aprenentatges que li permeten respondre davant

dels desafiaments als quals haurà d'enfrontar-se al llarg de la seua vida. Es tracta de saber mobilitzar continguts, habilitats i actituds per poder actuar i solucionar necessitats presents en la realitat.

Aquests assoliments que es consideren imprescindibles perquè l'alumnat puga progressar amb èxit en el seu itinerari formatiu i encarar-se als principals reptes i desafiaments globals i locals són les **competències clau**.

De l'adaptació de les competències clau establides en la Recomanació del Consell de la UE, la LOMLOE estableix les següents:

- CCL: competència en comunicació lingüística
- CP: competència plurilingüe
- CMCT: competència matemàtica i competència en ciència i tecnologia
- CD: competència digital
- CPSAA: competència personal, social i d'aprendre a aprendre
- CC: competència ciutadana
- CE: competència emprenedora
- CCEC: competència en consciència i expressió culturals

Hem de tenir en compte la transversalitat de totes les competències clau, que s'adquireixen i es desenvolupen en totes les àrees i matèries. A més, per tal de definir-les i concretar-les, el Reial Decret 217/2022 ha establert un conjunt de **descriptors operatius**, que són el referent, juntament amb els objectius de l'etapa, per a les competències específiques de cada matèria.

Pel que fa a l'especial vinculació a la nostra matèria, ens centrarem en la competència en consciència i expressió culturals (CCEC)

La competència en consciència i expressió culturals suposa comprendre i respectar la manera en què les idees, les opinions, els sentiments i les emocions s'expressen i es comuniquen de manera creativa en diferents cultures i per mitjà d'una àmplia gamma de manifestacions artístiques i culturals. Implica també un compromís amb la comprensió, el desenvolupament i l'expressió de les idees pròpies i del sentit del lloc que s'ocupa o del paper que s'exerceix en la societat. Així mateix, requereix la comprensió de la pròpia identitat en evolució i del patrimoni cultural en un món caracteritzat per la diversitat, així com la presa de consciència que l'art i altres manifestacions culturals poden suposar una manera de mirar el món i de donar-li forma.

En completar l'ensenyament bàsic, l'alumne o l'alumna...

CCEC1. Coneix, aprecia críticament i respecta el patrimoni cultural i artístic, implicant-se en la seua conservació i valorant l'enriquitment inherent a la diversitat cultural i artística.

CCEC2. Gaudeix, reconeix i analitza amb autonomia les especificitats i intencionalitats de les manifestacions artístiques i culturals més destacades del patrimoni, distingint els mitjans i suports, així com els llenguatges i elements tècnics que les caracteritzen.

CCEC3. Expressa idees, opinions, sentiments i emocions per mitjà de produccions culturals i artístiques, integrant el seu propi cos i desenvolupant l'autoestima, la creativitat i el sentit del lloc que ocupa en la societat, amb una actitud empàtica, oberta i col·laborativa.

CCEC4. Coneix, selecciona i utilitza amb creativitat diversos mitjans i suports, així com tècniques plàstiques, visuals, audiovisuals, sonores o corporals, per a la creació de productes artístics i culturals, tant de manera individual com col·laborativa, identificant oportunitats de desenvolupament personal, social i laboral, així com d'emprenedoria.

4. COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Les competències específiques són els assoliments que l'alumnat ha de poder desplegar en activitats o situacions que requereixen els sabers bàsics de cada matèria. Són, a més, un element de connexió entre el Perfil d'eixida, els sabers bàsics i els criteris d'avaluació, que s'han de desenvolupar mitjançant situacions d'aprenentatge contextualitzades.

El Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatoria, estableix les següents competències específiques per a l'àrea d'Educació Plàstica Visual i Audiovisual:

CE1. Analitzar de manera crítica i argumentada diferents propostes artístiques, contemporànies i d'altres èpoques, identificant, a través de diferents canals i contextos, referències socioculturals, funcionalitats i elements de contingut del patrimoni i de la cultura visual i audiovisual.

En finalitzar el tercer curs l'alumnat sabria identificar i seleccionar els elements particulars de les diferents manifestacions artístiques de caràcter local o global desenvolupades en diferents contextos geogràfics i històrics. Per a això ha de saber distingir la informació extreta dels diferents canals i poder així argumentar el seu propi discurs i desenvolupar la seua identitat personal.

CE2. Compartir idees i opinions usant la terminologia específica de l'àrea en la comunicació de les experiències d'apreciació i creació artística.

En aquest nivell l'alumnat hauria de fer ús del llenguatge específic de l'àrea amb destresa, de manera que pugui valorar i emetre arguments amb esperit crític que li permetrà comunicar-se en els processos de treball, afavorint així el discurs i el debat de manera lògica davant qualsevol experiència d'apreciació i creació.

CE3. Comunicar idees, sentiments i emocions, experimentant amb els elements del llenguatge visual i amb diferents tècniques i materials en l'elaboració de pràctiques artístiques i creatives.

En aquest nivell l'alumnat hauria consolidat hàbits que li generaran seguretat i confiança en si mateix, potenciant la seua autonomia a l'hora de seleccionar una tècnica o una altra i la seua correcta utilització, així com l'ús adequat i responsable dels materials, en funció de la seua pròpia identitat i discurs a través dels diferents mitjans de l'obra artística creada.

CE4. Seleccionar de manera responsable i autònoma recursos digitals aplicats a la percepció, la investigació i la creació en el desenvolupament de propostes i projectes artístics, desenvolupant una identitat i criteri propi en el consum responsable i sostenible d'acord amb la normativa vigent.

En aquest nivell, l'alumnat hauria adquirit major coneixement respecte als entorns virtuals d'aprenentatge, realitzant seleccions argumentades de fonts i usos de recursos TIC sobre la base de les seues necessitats, tant en la investigació com en la producció de propostes creatives. A més, hauria consolidat la seua identitat digital sent capaç de realitzar un consum conscient, responsable i sostenible d'acord amb la normativa vigent.

CE5. Crear produccions artístiques col·lectives, ateses les diferents fases del procés creatiu i aplicant els coneixements específics adquirits.

En aquest nivell l'alumnat hauria consolidat els coneixements específics adquirits durant la creació de produccions artístiques col·lectives. Aquestes experiències artístiques permetran a l'alumnat aplicar amb seguretat aquests coneixements per a desenvolupar les seues pròpies idees i comunicar-les a través de mitjans gràfics o textuals a la resta de la comunitat. Per aquesta via es contribueix així als objectius del

projecte col·lectiu que atendran els principis de sostenibilitat, sent una prioritat el consum responsable i la gestió dels residus materials generats.

4.1 CONNEXIONS ENTRE LES CE DE LA MATÈRIA

En el procés d'ensenyament aprenentatge de l'alumnat les diferents competències específiques contribueixen de manera integradora al desenvolupament competencial. Totes les competències específiques de l'àrea estan relacionades entre si. Aquestes competències es presenten organitzades al voltant de dos processos diferenciats, però complementaris: apreciació i creació, totes dues dimensions imprescindibles per al desenvolupament de l'alumnat.

Les competències fan referència a l'experiència d'apreciació i anàlisi d'obres culturals visuals i audiovisuals i del patrimoni artístic inclosa la contemporaneïtat (CE1) que afavorirà l'interés i el desenvolupament de la creació en la pràctica artística individual o col·lectiva de l'alumnat (CE3) (CE5). D'aquestes experiències d'apreciació i creació s'impulsarà la importància de la comunicació utilitzant un llenguatge correcte i específic de l'àrea (CE2) i la utilització dels mitjans digitals i informàtics (CE4) que contribueixen en la part d'investigació i proporcionen eines fonamentals per a la creació.

4.2 CONNEXIONS AMB LES CE D'ALTRES MATÈRIES DE L'ETAPA

Quant a la resta de matèries, la vinculació amb Educació Plàstica, Visual i Audiovisual pot establir-se des de diverses perspectives. El fet d'utilitzar referents artístics, tant del patrimoni cultural com, especialment, els contemporanis, pot servir de nexa d'unió de sabers integrats. Per tant, es poden detonar seqüències didàctiques, així com vincular continguts propis amb totes les assignatures tant d'àmbit humanístic com lingüístic i científicotecnològic.

Els referents de la cultura visual i artística aporten la visió de les creadores i creadors treballant de la mà amb professionals de sectors diversos, representats en les diferents àrees de coneixement. Especialment la contemporaneïtat, aborda els reptes i temàtiques del present, de manera que aporta una visió metafòrica i procedimental especialment adequada per a les matèries de valors.

El llenguatge visual i audiovisual serveix, així mateix, per a comunicar efectivament en qualsevol disciplina, a més de ser contingut propi, i juntament amb la capacitat de representació gràfica i visual de conceptes, suposen eines d'investigació, anàlisi i expressió aplicables a qualsevol disciplina. En aquest sentit, analític i expressiu, la importància de l'element lingüístic en qualsevol procés de creació vincula les àrees de llengües amb les artístiques de manera que suposen un enriquiment mutu.

4.3 CONNEXIONS AMB LES COMPETÈNCIES CLAU

	CCL	CP	CMCT	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
CE1	X	X	X		X	X		X
CE2	X	X						X
CE3	X		X				X	X
CE4	X	X	X	X	X	X		X
CE5	X		X		X	X	X	X

La competència clau en **comunicació lingüística** es vincula amb totes les competències específiques ja que es desenvolupa a cada moment de la pràctica a l'aula i a través de totes les propostes de percepció i anàlisi; creació i experimentació. L'ús del llenguatge de manera correcta i adequada i l'ús de la terminologia específica de l'àrea són necessaris a cada moment de la pràctica docent d'educació plàstica, visual i audiovisual tant en l'experiència de percebre i analitzar com en el procés de crear i experimentar.

Quant a la competència clau **plurilingüe**, es relaciona amb les competències específiques, ja que el treball amb referents artístics i continguts culturals i del patrimoni i la contemporaneïtat (CE01) de zones geogràfiques diverses, locals o globals i l'accés a la informació en llengües diferents (CE4) comporta respectar la diversitat lingüística i cultural de l'entorn. A través de la creació artística individual o col·lectiva (CE3) (CE5) es fomenta una actitud positiva en l'expressió de judicis i opinions i es promou una comunicació sensible a la diversitat cultural i social (CE2).

L'estreta correspondència entre processos compartits de la ciència i l'art com la investigació i l'experimentació fan que la competència clau **matemàtica** i competència en **ciència, tecnologia i enginyeria** es relacionen íntimament amb les competències específiques d'aquesta matèria. L'experiència d'observació, investigació i anàlisi del patrimoni artístic i la contemporaneïtat (CE1) i la fase de creació i experimentació creativa (CE3) (CE5) desenvolupen els processos del pensament científic. La relació amb la tecnologia sorgeix del desenvolupament d'habilitats en el maneig d'eines digitals i TIC (CE4) en els processos creatius.

La competència clau **digital** està vinculada a les competències específiques, ja que els entorns virtuals d'aprenentatge suposen el mitjà per a acostar els continguts de la cultura visual, audiovisual, del patrimoni i també de la contemporaneïtat (CE1). Aquesta competència està molt associada a la resta de competències específiques, ja que la matèria conté sabers específics de la cultura audiovisual (CE4) potenciant habilitats en l'ús d'eines TIC en el desenvolupament de creacions artístiques tant individuals com col·lectives (CE3) (CE5).

El desenvolupament de la competència clau **personal, social i d'aprendre a aprendre** en la pràctica artística, (CE3) (CE5) suposa l'experiència d'enfrontar-se a reptes i presa de decisions individuals i col·lectives, mantenint una posició de respecte, diàleg i assertivitat amb els altres utilitzant de forma adequada el llenguatge (CE2) igual que en l'experimentació amb l'ús dels mitjans multimèdia i TIC (CE4). La immersió en l'art i la cultura visual i audiovisual i del patrimoni incloent la contemporaneïtat, suposa un bagatge cultural per a l'alumnat que li proporcionarà autonomia i riquesa en el seu desenvolupament personal.

La competència clau **ciutadana** contribueix a l'aproximació a l'art i al patrimoni cultural i artístic de totes les èpoques inclosa la contemporània, la comprensió dels fets històrics i socials més rellevants suposa per a l'alumnat comprendre la importància de la cultura artística per a ser incorporada a una construcció de l'ésser com a individu i com a part de la societat (CE1). Compartir idees i opinions a través de la comunicació oral (CE2) en contextos d'aprenentatge de creació artística, individuals o col·lectius, (CE1) (CE3) (CE5) amb propostes de diferents temes de rellevància social implica reflexionar sobre els diferents reptes del segle XXI, des d'una perspectiva inclusiva, multicultural, igualitària i sostenible.

El coneixement de les creacions artístiques culturals i del patrimoni artístic i contemporani (CE1) contribueixen en el desenvolupament de la competència clau **emprenedora**, ja que suposa encuriosir i la indagació en la iniciació de projectes innovadors i creacions artístiques sostenibles que afavoreixen el creixement i l'autonomia de la identitat personal. La posada en marxa d'aquests projectes artístics individuals o col·lectius (CE3) (CE5) comporta un procés de socialització que afavoreix la comunicació (CE1) i la presa de decisions durant tot el procés creatiu.

La competència clau en **consciència i expressió cultural** es troba inherentment relacionada amb la resta de competències clau pel seu caràcter transversal i interseccional. Per això, d'igual manera està relacionada amb les competències específiques de la matèria d'Educació Plàstica Visual i Audiovisual. El coneixement del

patrimoni històric i de la cultura artística contemporània (CE01) afavoreix el desenvolupament d'aquesta competència i al seu torn facilita l'experimentació a través del procés d'expressió creativa (CE3) (CE5), atenent sempre indicadors que fomenten el respecte a la diversitat cultural i el compromís social.

5. SABERS BÀSICS

Com ja s'ha exposat, aquesta matèria gaudeix de la dualitat de treballar amb multitud de continguts teòrics d'una banda, però té una condició especial de taller per una altra en tractar-se d'una matèria pràctica, per la qual cosa els sabers bàsics s'han desenvolupat en dos blocs diferenciats. Aquesta classificació respon a la intenció de diversificar d'una banda el bloc conformat de sabers relacionats amb l'observació, la mirada i l'anàlisi, que configuraran una aportació fonamental per a l'alumnat quant al seu desenvolupament personal, i, d'altra banda, la part més pràctica i d'experimentació del procés creatiu que aportarà a l'alumnat les destreses i habilitats necessàries per a comunicar-se a través de la pràctica artística.

BLOC 1. PERCEPCIÓ I ANÀLISI
1.1. Exploració i interpretació de l'entorn CE1, CE2, CE4
Elements del llenguatge visual i audiovisual G1. Patrimoni artístic i cultura visual contemporània
<p>Manifestacions culturals i artístiques al llarg de la història, pertanyents al patrimoni i a la cultura visual i audiovisual en entorns físics i virtuals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Patrimoni cultural tangible. Moble: pintura, escultura, artesanía, material audiovisual. Inmoble: monuments artístics, llocs històrics, conjunts arquitectònics. • Patrimoni cultural intangible. Formes d'expressió: manifestacions plàstiques i visuals.
<p>en les manifestacions culturals i artístiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Els elements del llenguatge visual en manifestacions culturals i artístiques de diferents èpoques i estils. • Els elements del llenguatge audiovisual i les seues possibilitats expressives i comunicatives en imatges fixes i en moviment. • Aspectes semiològics i contextuals de les manifestacions artístiques.
<p>Contemporaneïtat artística:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Característiques i qualitats expressives i comunicatives dels formats, suports i materials de les pràctiques artístiques contemporànies. • La creació artística com a procés d'investigació: connexió amb altres àrees de coneixement.
G2. Actituds
<ul style="list-style-type: none"> • Atenció i respecte en l'exploració de manifestacions artístiques plàstiques, visuals i audiovisuals en entorns físics i virtuals. • Participació i sentit crític en l'exploració de manifestacions artístiques plàstiques, visuals i audiovisuals en entorns físics i virtuals.
G3. Entorns digitals
<ul style="list-style-type: none"> • Entorns virtuals d'aprenentatge (EVA) referents a les arts visuals i audiovisuals. Normativa vigent en relació a la protecció de dades, autoria i llicències d'ús.
G4. Utilització de la terminologia específica per a l'expressió de l'experiència d'apreciació
<ul style="list-style-type: none"> • Per a l'expressió de les idees, emocions i experiències derivades de l'exploració de propostes culturals i artístiques, i la seua descripció formal. • Per a l'anàlisi i argumentació d'opinions sobre propostes artístiques visuals i audiovisuals.

1.2. Alfabetització visual i audiovisual CE1, CE2
G1. Percepció visual
G2. Comunicació visual i audiovisual
<ul style="list-style-type: none"> • Funcions i intencionalitats de la imatge: estètica, informativa, exhortativa, expressiva. • Lectura, anàlisi i interpretació d'imatges fixes i en moviment. Aspectes formals i conceptuals. Valor denotatiu i connotatiu. • La imatge en el món actual: realitat i ficció. La veracitat del missatge. Xarxes socials.
G3. Elements configuradors del llenguatge visual i audiovisual
<ul style="list-style-type: none"> • Elements morfològics: punt, línia, pla, forma, color i textura. • Elements dinàmics: ritme, tensió, moviment. Interacció del llenguatge visual amb altres llenguatges. • Elements escalars: format, dimensió, proporció i escala. Relació entre realitat i representació. • Sintaxi de la imatge. Esquemes compositius. • Elements semàntics del llenguatge audiovisual.

BLOC 2. EXPERIMENTACIÓ I CREACIÓ
B2.1. L'experiència artística: tècniques i materials d'expressió gràficoplàstica i de creació visual i audiovisual. Àmbits d'aplicació. CE1, CE3, CE4
G1. Expressió gràficoplàstica
<ul style="list-style-type: none"> • Tècniques seques i humides. Tècniques mixtes i experimentals. Materials, suports i procediments. Formats bidimensionals i tridimensionals. • Qualitats emotives i expressives dels mitjans gràficoplàstics. Possibilitats comunicatives. • Àmbits d'aplicació i perfils professionals. Pintura, dibuix, escultura, il·lustració, còmic, arts decoratives, publicitat. Pràctiques artístiques contemporànies i produccions multidisciplinàries.
G2. Dibuix geomètric
<ul style="list-style-type: none"> • Geometria plana: traçats geomètrics bàsics. Instruments de dibuix tècnic. • Introducció als sistemes de representació: sistema dièdric, axonomètric i perspectiva cònica. • Àmbits d'aplicació i perfils professionals. Disseny i arquitectura.
G3. Creació audiovisual
<ul style="list-style-type: none"> • Producció audiovisual. Preproducció, producció i postproducció. • Àmbits d'aplicació i perfils professionals. Fotografia i cinema. Videocreació i formats multidisciplinaris.
G4. Terminologia específica de l'àrea
<ul style="list-style-type: none"> • Vocabulari relatiu a processos d'experimentació, creació, difusió i avaluació de produccions creatives.
G5. Aplicacions digitals
<ul style="list-style-type: none"> • Ús de les TIC i experimentació en entorns virtuals d'aprenentatge aplicats a l'expressió gràficoplàstica. • Ús de les TIC i experimentació en entorns virtuals d'aprenentatge aplicats al dibuix geomètric. • Ús de les TIC i experimentació en entorns virtuals d'aprenentatge aplicats a la creació audiovisual.

B2.2. L'experiència artística individual i col·lectiva: processos de treball CE3, CE4, CE5

G1. Les fases del procés creatiu

- Generació d'idees: creativitat en l'elaboració d'idees i en la presa de decisions.
- Investigació: cerca i anàlisi de referents.
- Creació: disseny i producció de la proposta. Distribució de tasques: rols en el desenvolupament d'un projecte artístic col·lectiu. Funcions i comeses.
- Avaluació: resultats en relació als objectius inicials del projecte. Anàlisi i propostes de millora.
- Documentació gràfica de processos. Portafolis d'evidències del procés creatiu. Estratègies de pensament visual.

G2. Actituds

- Esforç, força de voluntat. Capacitat de concentració. Resiliència, superació d'obstacles i fracassos.
- Respecte per la diversitat d'idees i produccions. Utilització d'un vocabulari inclusiu bàsic.
- Tenacitat i constància en la realització i consecució de les diferents tasques.
- Consens, respecte i empatia amb les aportacions de les companyes i companys en el procés de treball col·lectiu.
- Cooperació i responsabilitat en la part individual per a contribuir a un objectiu comú i a la cohesió del grup.
- Cura d'espais i materials de treball. Sostenibilitat i gestió de residus.

6. SITUACIONS D'APRENTATGE

Les situacions d'aprenentatge posen en relació les competències específiques de l'assignatura amb procediments i contextos d'aprenentatge desitjables.

Tenint en compte que les situacions d'aprenentatge han de connectar-se amb els desafiaments del segle XXI, en el context de la matèria d'Educació Plàstica, Visual i Audiovisual s'han de relacionar i justificar els referents que s'utilitzen sobre la base de la seua connexió amb eixos i temàtiques de transcendència social vinculades als reptes del present, com són: el consum responsable, la resolució pacífica dels conflictes, la valoració de la diversitat personal i cultural, el respecte al medi ambient i la gestió de residus, la vida saludable, etc. A més, han de tindre en compte la diversitat personal i cultural incloent en els relats d'aula els *microrelats* i introduint multiplicitat de mirades i respostes a reptes que són comuns.

L'aula d'Educació Plàstica, Visual i Audiovisual no hauria de ser un lloc exclusivament per a "fer" sinó també per a pensar, connectar, relacionar, estudiar, debatre, en definitiva per a estimular la reflexió i el pensament crític i divergent. Les propostes d'aula han de ser obertes, de resposta múltiple, i no suposar necessàriament la uniformitat dels productes finals, en el cas que n'hi haja, per a afavorir la inclusió i l'heterogeneïtat ocasionades per les diferents personalitats, inquietuds, contextos i vivències de l'alumnat.

A més, amb les situacions d'aprenentatge que es plantegen s'ha de garantir l'accés a l'aprenentatge del conjunt de l'alumnat aplicant els principis del Disseny Universal i l'Accessibilitat per a l'Aprenentatge (DUA-A), atenent les dimensions física, cognitiva, sensorial i emocional.

Les diverses situacions d'aprenentatge plantejades per a 3r d'ESO, les desenvolupem al llarg del curs en la programació d'aula.

7. ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

Segons el DECRET 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià. [2018/7822], les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades amb la finalitat d'eliminar les barreres identificades en els diversos contextos on es desenvolupa el procés educatiu de tot l'alumnat, i contribueixen d'aquesta manera a la personalització del procés d'aprenentatge en totes les etapes educatives.

Aquestes mesures s'han de plantejar des d'una perspectiva global, sistèmica i interdisciplinària, que implique tota la comunitat educativa i altres agents, incidisca en l'alumnat i el seu entorn, i combine actuacions de caràcter comunitari, grupal i individual.

7.1 MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A L'INCLUSIÓ

El Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià, estableix com una de les línies generals d'actuació la gestió curricular. Els processos de planificació i desenvolupament curricular han de tindre present la diversitat de l'alumnat i complir amb una sèrie de requisits:

- Estimular la implicació de l'alumnat.
- Aplicar mitjans de presentació i expressió múltiples i diversos.
- Utilitzar metodologies actives que promoguen la interacció, col·laboració i cooperació entre l'alumnat.
- Incorporar processos i instruments participatius d'avaluació.
- Seleccionar i elaborar materials que complisquen amb els criteris d'igualtat, no discriminació i sostenibilitat, que tinguen en compte la perspectiva de gènere i, a més, que siguen accessibles.

Així, per a poder atendre a la diversitat de l'aula, es fa imprescindible abordar les matèries des d'un enfocament inclusiu i universal que pugua donar resposta a totes les seues necessitats. Es per això que es proposa seguir en el disseny dels contextos i situacions els següents Principis del Disseny Universal d'Aprenentatge, Ronald Mace (1998):

Principi 1. Ús equitatiu: Els espais, activitats i materials han de ser accessibles i equitatius per a poder ser emprats per persones amb diferents capacitats i habilitats. Per a aplicar aquest principi cal:

- Proporcionar oportunitats d'ús idèntiques quan siga possible i si no ho és, que siguen equivalents en el seu ús.
- Evitar segregar i estigmatitzar. L'aula ha d'acollir a tots els seus estudiants i professorat i promoure el sentiment de pertinença evitant prejudicis i tenint altes expectatives cap a tots els nostres estudiants.
- Oferir privacitat i protecció a tots els seus usuaris.
- Proporcionar seguretat a tots els usuaris. L'aula ha de proporcionar un entorn segur on tots se senten benvinguts i protegits.
- Afavorir la implicació de l'alumnat en el seu propi aprenentatge.

Principi 2. Flexibilitat en l'ús: Aquest principi implica l'ús de múltiples maneres d'accés i expressió i afavorir el processament amb diferents nivells d'aprofundiment. Per a aplicar aquest principi hem de:

- Proporcionar diverses alternatives per a aconseguir les metes educatives. Per exemple, flexibilitzant el currículum mitjançant el disseny d'activitats multinivell o utilitzant diferents estratègies metodològiques.
- Adaptar-se al ritme i velocitat de l'alumnat.
- Presentar el material en diversos formats i amb diversos graus de complexitat.
- Oferir diverses vies per a accedir a la informació, per al processament i per a l'expressió del coneixement.
- Oferir múltiples opcions per a la col·laboració perquè les interaccions han de ser accessibles per a tot l'alumnat.
- Garantir suports per a facilitar l'aprenentatge.

Principi 3. Ús simple i intuïtiu: Aquest principi implica assegurar-nos que el nostre alumnat comprén el que ha de fer. Al·ludeix a la facilitat per a entendre la tasca, no a la complexitat d'aquesta. Per a aplicar aquest principi caldrà:

- Eliminar la complexitat que no siga necessària i els elements que poden provocar distracció durant el procés d'aprenentatge, sense que això supose simplificar la tasca.
- Garantir l'accessibilitat cognitiva
- Facilitar que l'alumnat sàpiga quina és la informació important i quina la complementària o menys rellevant.
- Donar a conèixer amb claredat a tot l'alumnat els objectius, les tasques que es realitzaran, els terminis i els mètodes d'avaluació.
- Adaptar el disseny a diferents rangs de competència lingüística i diversitat cultural.
- Donar feedback immediat durant i després de completar la tasca

Principi 4. Informació perceptible: Aquest principi implica que la informació siga perceptible per a tot l'alumnat. Per a aplicar aquest principi serà necessari:

- Assegurar que les condicions ambientals permeten que els continguts siguen fàcilment perceptibles per tot el nostre alumnat.
- Garantir l'accessibilitat sensorial.
- Utilitzar les estratègies i els suports tècnics que siguen necessaris per a l'alumnat amb limitacions sensorials temporals o permanents.
- Utilitzar diferents modalitats (tàctil, auditiva, visual), estratègies i suports tècnics per a presentar la informació essencial.
- Assegurar la comunicació de manera accessible entre tots els membres de la comunitat educativa.
- Comprovar l'accessibilitat dels recursos en línia segons els estàndards de la WCAG

Principi 5. Tolerància a l'error: Aquest principi implica que el professorat dinamitze estratègies encaminades a identificar i reconduir qualsevol situació problemàtica. Per a aplicar aquest principi cal:

- Oferir feedback regularment i oportunitats per a corregir errors.
- Avaluar els coneixements previs necessaris i ajustar el procés d'ensenyament per a minimitzar el fracàs en l'aprenentatge.
- Assegurar l'accessibilitat emocional per a evitar la frustració i indefensió apresada i crear un entorn d'aprenentatge segur on l'error forme part del procés d'aprenentatge.

Principi 6. Poc esforç físic: Aquest principi implica que els espais i activitats han de ser físicament accessibles. Per a aplicar aquest principi s'ha de:

- Garantir que les dificultats físiques no siguin un obstacle per a l'accés i elaboració de la informació, ni per a l'expressió de l'aprens.
- Assegurar que els espais del centre i les activitats programades siguin accessibles físicament, és a dir, permetre que totes les persones arribin i romanguen i realitzin les activitats amb comoditat.
- Promoure que l'ús d'eines d'escriptura, tauletes, teclats o qualsevol tecnologia s'adapte a les capacitats de prensió, prensió, rapidesa, etc. de cada usuari.

Principi 7. Dimensions que permeten un ús adequat: Aquest principi implica la realització d'adaptacions o adequacions necessàries per a adaptar-se a l'usuari, quan la resta de principis s'han aplicat i no han sigut suficients. Per a aplicar aquest principi hem de:

- Assegurar que l'extensió dels continguts permeti la seua comprensió i maneig.
- Revisar que els espais, tant físics com virtuals, i les eines permeten l'ús adequat per part de tots els membres de la comunitat educativa.
- Garantir que les adaptacions estiguen connectades amb la programació d'aula.

8. AVALUACIÓ

La LOMLOE proposa una avaluació contínua, formativa, integradora, diferenciada i per competències, que ha de tindre com a objectiu la consecució dels objectius generals de l'etapa i les competències claus previstes al Perfil d'eixida.

L'**avaluació contínua** entén l'avaluació com un procés i no una fita. Fer un seguiment constant del ritme i els avanços de cada alumne i del grup permet interindre, corregir i millorar el procés de formació, adoptant les mesures de reforç o adaptacions pertinents.

L'**avaluació formativa** va estretament lligada a l'avaluació contínua. L'observació atenta del procés d'aprenentatge és fonamental per detectar les dificultats i millorar els processos d'aprenentatge i ensenyament. Una de les ferramentes més adequades per desencadenar les habilitats cognitives de l'alumnat és l'autoavaluació.

L'**avaluació integradora** permet anar més enllà de les competències específiques de la matèria. L'avaluació es planteja com a eina transversal, de totes les matèries, i que integra també totes les competències clau.

L'**avaluació diferenciada** ha de tindre en compte la diversitat i avaluar a partir dels criteris establerts a les adaptacions curriculars. L'enfocament s'ha de centrar en la millora del procés d'aprenentatge segons les característiques individuals.

L'**avaluació per competències** implica adquirir els sabers bàsics, és a dir, els coneixements, destreses i actituds que de forma conjunta permeten assolir les competències que cal mobilitzar per enfrontar-se i resoldre amb èxit una situació d'aprenentatge.

Respecte a les **situacions d'avaluació**, qualsevol expressió del coneixement de l'alumnat és avaluable, és a dir, les mateixes situacions d'aprenentatge ens aportaran les dades que faciliten un adequat seguiment del procés d'ensenyament-aprenentatge. Per això, el paper de l'avaluació és essencial i haurà d'estar present en tota situació d'aprenentatge.

8.1 CRITERIS D'AVUACIÓ

Els criteris d'avaluació, juntament amb els sabers bàsics, són la base per al disseny de situacions d'aprenentatge i el procediment i instruments d'avaluació que calen per a avaluar l'adquisició de cada competència específica. El Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatoria, estableix quins són els nivells mínims al final de cadascun dels dos cicles de l'ESO. En el cas de 3r d'ESO, els criteris d'avaluació són:

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 1. Analitzar de manera crítica i argumentada diferents propostes artístiques, contemporànies i d'altres èpoques, identificant, a través de diferents canals i contextos, referències socioculturals, funcionalitats i elements de contingut del patrimoni i de la cultura visual i audiovisual.

C1.1 Investigar sobre diferents propostes artístiques, a través de diferents canals, contextualitzant-les i tenint en compte les seues funcionalitats.

C1.2 Identificar elements de contingut essencials i funcionalitats en l'apreciació i anàlisi de referents artístics, a través de recursos i agents culturals de l'entorn, incloent canals i mitjans tecnològics.

C1.3 Interpretar els missatges de diferents creacions artístiques, identificant els elements que intervenen en la comunicació i extraient conclusions per a la seua aplicació en propostes creatives pròpies.

C1.4 Valorar amb respecte i sentit crític les manifestacions culturals i artístiques en entorns diversos, desenvolupant el criteri propi i argumentant en la construcció de l'opinió personal.

C1.5 Identificar els desafiaments del present a través del treball i missatges de la creació contemporània, valorant la seua contribució a la societat actual i adoptant un posicionament raonat, crític i constructiu.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 2. Compartir idees i opinions usant la terminologia específica de l'àrea en la comunicació de l'experiència d'apreciació i creació artística.

C2.1 Valorar de manera argumentada diferents obres i imatges, en l'experiència d'apreciació, utilitzant el vocabulari específic de l'àrea.

C2.2 Comunicar, de manera oral i escrita, l'experiència de creació elaborant un discurs coherent que descriga els processos de treball utilitzant terminologia pròpia de l'àrea

C2.3 Argumentar amb criteri i respecte en diferents moments de discurs i debat vinculats a l'experiència d'apreciació i creació.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 3. Comunicar idees, sentiments i emocions, experimentant amb els elements del llenguatge visual i amb diferents tècniques i materials en l'elaboració de pràctiques artístiques i creatives.

C3.1 Seleccionar les tècniques més adequades en funció de l'objectiu plantejat en cada proposta creativa, incloent materials no convencionals.

C3.2 Seleccionar diferents formats i materials propis de les manifestacions artístiques contemporànies amb finalitat comunicativa en l'elaboració de propostes creatives.

C3.3 Crear propostes artístiques, relacionant les potencialitats expressives dels diferents elements que les

conformen amb la finalitat comunicativa que es pretén transmetre.
C3.4 Consolidar hàbits de constància i autoexigència tant en el procés com en el resultat final
C3.5 Emprar els referents i elements de la contemporaneïtat artística seleccionant els més adequats a la finalitat comunicativa.

COMPETENCIA ESPECÍFICA 4. Seleccionar de manera responsable i autònoma recursos digitals aplicats a la percepció, la investigació i la creació en el desenvolupament de propostes i projectes artístics, desenvolupant una identitat i criteri propi en un consum responsable i sostenible d'acord amb la normativa vigent.
C4.1 Seleccionar informació i recursos aplicats a les arts plàstiques, visuals i audiovisuals, en diferents entorns digitals.
CE4.2. Emprar diferents recursos digitals per a la percepció, experimentació i creació, seleccionant els més adequats per als objectius de les diferents propostes i produccions.
C4.3 Aplicar bones conductes per a un consum digital responsable i sostenible, respectant les llicències d'ús i les normes vigents de protecció de dades i autoria.

COMPETENCIA ESPECÍFICA 5. Crear produccions artístiques col·lectives, ateses les diferents fases del procés creatiu i aplicant els coneixements específics adquirits.
C5.1 Dissenyar produccions artístiques multidisciplinàries, planificant les fases del procés de treball, adequant les decisions adoptades als objectius del projecte, tenint en compte la perspectiva inclusiva.
C5.2 Analitzar l'objectiu comunicatiu de les propostes artístiques col·lectives, experimentant amb diferents tècniques, materials i formats i establint connexions amb coneixements d'altres matèries.
C5.3 Relacionar els rols assumits durant el procés de planificació, creació i difusió de la producció artística col·lectiva, amb els diferents àmbits d'aplicació professional.
C5.4 Reflexionar sobre els processos de treball, utilitzant registres textuais, gràfics i/o audiovisuals, avaluant cada fase, proposant millores i exposant les conclusions a la comunitat.
C5.5 Planificar la promoció de les produccions artístiques col·lectives realitzades, explorant i avaluant diferents vies de difusió.

8.2 INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ

En aquest sentit, és imprescindible dissenyar uns instruments d'avaluació adequats i variats que faciliten el seguiment per part del professorat, així com la reflexió i l'autoregulació de l'alumnat.

Entre els instruments d'avaluació estarien:

- Produccions visuals i audiovisuals (activitats i productes finals)
- Registres del procés creatiu (esboços, fotografies, escrits, etc. que documenten el procés creatiu)
- Carpeta d'aprenentatge (portfoli)

- Mapes mentals o conceptuals (visual thinking)
- Entrevistes
- Proves objectives
- Qüestionaris d'autoavaluació i/o coavaluació
- Rúbriques
- Exposicions orals
- Resolució de problemes, individual i col·lectiva
- Aula virtual on es completarà el procés d'ensenyament-aprenentatge amb l'ús de la plataforma Aules
- Observació directa del treball de l'alumnat a l'aula i recollida de dades diari

En tot cas, les situacions d'avaluació hauran de promoure que l'alumnat expresse el seu coneixement utilitzant diferents vies: orals, escrites, gràfiques, i audiovisuals.

8.3 CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

Per a l'obtenció de la nota final de cadascuna de les tres avaluacions, es valorarà l'assoliment per part de l'alumnat dels continguts tractats a l'aula a més de l'actitud envers l'assignatura.

Els **treball diari i activitats de classe** suposaran un **50%** del total de la nota final de cadascuna de les avaluacions. Els exercicis s'hauran d'entregar el dia que el/la professor/a assenyale. Tot aquell alumne que, sense una causa justificada, no el presente el dia d'entrega, tindrà una nota de 0 en eixe treball, que farà mitjana amb la resta de notes.

Les proves objectives, per lo general una per trimestre, ponderaran un **30 %** del total de la nota. Si per qualsevol motiu el professor/a de l'assignatura decideix no fer exàmens al llarg d'una o més avaluacions, el treball diari i activitats de classe suposaran el 80% de la nota.

Donat el caràcter fonamentalment **procedimental** de l'assignatura els treballs de classe es realitzaran a l'aula. D'aquesta manera el professorat fa un seguiment acurat del procés d'aprenentatge de l'alumnat i pot fer les recomanacions pertinents per a la seua evolució.

L' **actitud front a l'assignatura** de l'alumne/a ponderarà un **20 %** de la qualificació total. Per a aquest apartat es valorarà la puntualitat, portar el material diàriament, atendre les explicacions, participar activament a l'aula, fer les activitats, lliurar els treballs el dia corresponent, seguir les recomanacions del professorat, etc.

D'aquesta manera, la composició de la nota de cada avaluació es resum al següent quadre:

CONCEPTES	PONDERACIÓ
Proves objectives	20%
Treballs diari i les activitats de classe	60%
Actitud front a l'assignatura	20%

Per a l'alumnat que, **tot i acudir a classe, realitzar les activitats diàries amb regularitat i seguir les recomanacions del professorat** tinga avaluacions suspeses, es podran establir proves de recuperació per a cadascuna de les avaluacions.

La nota final del curs serà la mitjana de les tres avaluacions. Aquell/a alumne/a la nota final del qual no siga igual o superior a 5 suspènirà l'assignatura d'Educació Plàstica i Visual en la convocatòria de juny.

L'alumnat que tinga l'assignatura d'EPVA de 3r d'ESO **pendent**, haurà de preparar un dossier d'activitats que li facilitarà el departament d'arts plàstiques. Si a 4t d'ESO cursa l'optativa d'Expressió Artística el professorat d'aquesta valorarà si aprova l'assignatura pendent en aprovar els dos primers trimestres d'EA, en substitució del dossier esmentat.

9.METODOLOGIA. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

9.1 METODOLOGIA

La metodologia que es seguirà a l'assignatura d'Educació Plàstica Visual i Audiovisual està dissenyada per promoure l'aprenentatge significatiu, la creativitat i el desenvolupament de les habilitats artístiques del nostre alumnat, així com l'anàlisi crític dels missatges visuals i audiovisuals que els envolten. Aquest enfocament es basa en les següents estratègies pedagògiques:

- **Aprenentatge actiu:** S'encoratjarà als estudiants a participar activament en el procés d'aprenentatge mitjançant la realització d'activitats pràctiques, projectes d'art i l'ús d'eines i materials artístics. Aquest enfocament els permetrà experimentar i aplicar els conceptes apresos de manera pràctica.
- **Aprenentatge col·laboratiu:** Fomentarem la col·laboració entre els/les alumnes mitjançant projectes d'art col·laboratius i activitats en grup. Això promourà les habilitats de treball en equip, la comunicació i la resolució de problemes.
- **Aprenentatge Basat en Projectes:** Proposarem projectes d'art on els/les estudiants seleccionaran temes rellevants i treballaran en projectes que incorporen els continguts de l'assignatura, com la pintura, la fotografia, el vídeo i altres mitjans visuals i audiovisuals. Això els permetrà aplicar els coneixements adquirits de manera creativa. També tractarem de vincular aquests projectes amb altres matèries, buscant la interdisciplinarietat.
- **Exploració de la Tecnologia:** Aprofitarem les tecnologies audiovisuals i digitals per millorar l'aprenentatge. Els estudiants tindran l'oportunitat d'utilitzar equips i eines relacionades amb l'art digital i la producció audiovisual.
- **Avaluació Formativa:** L'avaluació serà contínua i formativa, incloent retroalimentació constructiva i la possibilitat de revisar i millorar el treball. Això fomentarà l'autoreflexió i el creixement artístic de l'alumnat.
- **Foment de la Creativitat:** S'encoratjarà la seva expressió personal, la recerca artística i l'exploració de noves perspectives i narratives. S'incidirà especialment en el desenvolupament del pensament divergent.
- **Coneixement de l'Art i la Cultura:** A través de l'estudi de diferents moviments artístics, obres d'art i autors/autorens, l'alumnat ampliarà els seus referents artístics i adquirirà una comprensió més profunda de l'art i la seva relació amb la cultura i la societat.

Aquesta metodologia té com a objectiu principal crear un entorn d'aprenentatge dinàmic i enriquidor que motive a l'estudiantat a explorar el món de l'art visual i audiovisual, donant una importància central als processos creatius front als resultats. Això els capacitarà per desenvolupar les seves habilitats artístiques, expressar-se mitjançant les arts visuals i apropar-se a la comprensió crítica de les obres d'art i la cultura visual en general.

9.2 RECURSOS DIDÀCTICS I ORGANIZATIUS

A l'aula disposem de material artístic i tècnic, a banda del sol·licitat a l'alumnat.

Comptem amb ordinadors portàtils per a fer treballs en suport digital, produccions audiovisuals, així com per a fer recerca d'informació. Amb aquest fi, l'alumnat també podrà fer us dels seus telèfons mòbils amb fins pedagògics, quan el professorat així ho indique.

També hi ha projector i ordinador amb accés a Internet.

Farem us de la plataforma Aules com a aula virtual.

Pel que fa a la distribució de les aules, generalment es disposaran en grups de tres per a fomentar el treball cooperatiu. A una de les aules (Capi Trillo) també disposem d'un espai diàfan on poder posar cavallets, taules grans, etc. en funció de les necessitats.

9.3 ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

Per al curs de 3r d'ESO d'EPVA, està previst:

- Visita a un museu de Castelló o València.
- Eixida per la localitat per a fer dibuix del natural, visitar sales d'exposicions, fer derives, conèixer empreses i/o entitats amb vincle en la matèria d'Educació Plàstica, Visual i Audiovisual.

10. SITUACIONS D'APRENTATGE I TEMPORALITZACIÓ

A 2n d'ESO, les situacions d'aprenentatge estan pensades per a reflexionar al voltant de la pregunta "Qui som?". Les situacions d'aprenentatge a 3r d'ESO, estan plantejades per a donar resposta a la pregunta "D'on venim?" i al tercer trimestre, més orientada a la pregunta "Cap on anem?". Així a 3r d'ESO ens centrarem en el patrimoni local per a desenvolupar els diversos projectes i vincular-los així a la realitat immediata del nostre alumnat.

A mode orientatiu, la temporalització de les situacions d'aprenentatge s'estableix de la següent manera:

- 1r trimestre:

SA0. PRESENTACIÓ. LA LÍNIA DE LA MEUA VIDA. Visual thinking. Els elements de la imatge.

SA1. BENICÀSSIM MONUMENTAL. Patrimoni local. Perspectiva. Tècniques seques i humides. Patrimoni local. Paisatges sonors.

- 2n trimestre:

SA2. BENICÀSSIM GRÀFICA. Disseny local. Traçats geomètrics bàsics. Tangències. Logotip. Composició. Com funcionen les imatges. Cartell. Contrapublicitat.

SA3. BENICÀSSIM NATURAL. Creació audiovisual.

- 3r trimestre:

SA4. BENICÀSSIM CREA. Proposta artística "Despatrimonialitzar allò patrimonialitzable" o "Patrimolialitzar allò despatrimonialitzat". Els formats artístics contemporanis.

SITUACIÓ D'APRENTATGE 1.		TEMPORALITZACIÓ.
Títol: BENICÀSSIM MONUMENTAL		1r trimestre
Descripció/justificació: Crearem un mapa visual i sonor de la nostra localitat on posar el valor el patrimoni artístic, cultural, natural i familiar.		
SABERS BÀSICS	CE	CRITERIS D'AVUACIÓ
<ul style="list-style-type: none"> • Manifestacions culturals i artístiques • Entorns virtuals d'aprenentatge • Percepció visual • Comunicació visual • Elements configuradors del llenguatge visual • Expressió gràficoplàstica • Dibuix geomètric (axonomètric i perspectiva cònica) 	CE1	<p>C1.1 Investigar sobre diferents propostes artístiques, a través de diferents canals, contextualitzant-les i tenint en compte les seues funcionalitats.</p> <p>C1.4 Valorar amb respecte i sentit crític les manifestacions culturals i artístiques en entorns diversos, desenvolupant el criteri propi i argumentant en la construcció de l'opinió personal.</p>
	CE2	C2.1 Valorar de manera argumentada diferents obres i imatges, en l'experiència d'apreciació, utilitzant el vocabulari específic de l'àrea.
	CE3	<p>C3.1 Seleccionar les tècniques més adequades en funció de l'objectiu plantejat en cada proposta creativa, incloent materials no convencionals.</p> <p>C3.3 Crear propostes artístiques, relacionant les potencialitats expressives dels diferents elements que les conformen amb la finalitat comunicativa que es pretén transmetre.</p> <p>C3.4 Consolidar hàbits de constància i autoexigència tant en el procés com en el resultat final.</p>

SITUACIÓ D'APRENTATGE 2		TEMPORALITZACIÓ.
Títol: BENICÀSSIM GRÀFICA		2n trimestre
Descripció/justificació: Descripció/justificació: Analitzarem el disseny gràfic utilitzat a la localitat com ara l'isotip del poble (les dues llunes) o del Desert de les Palmes (el Xiulet). Aprendre com funcionen les imatges en el cartell publicitari i en crearem un posant en valor allò que ens agrada de la localitat (o allò que voldríem canviar).		
SABERS BÀSICS	CE	CRITERIS D'AVUACIÓ
<ul style="list-style-type: none"> • Elements del llenguatge visual i audiovisual • Atenció i respecte en l'exploració de manifestacions artístiques plàstiques, visuals i audiovisuals en entorns físics i virtuals. • Entorns virtuals d'aprenentatge 	CE1	<p>C1.2 Identificar elements de contingut essencials i funcionalitats en l'apreciació i anàlisi de referents artístics, a través de recursos i agents culturals de l'entorn, incloent canals i mitjans tecnològics.</p> <p>C1.3 Interpretar els missatges de diferents creacions artístiques, identificant els elements que intervenen en la comunicació i extraient conclusions per a la</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Utilització de la terminologia específica per a l'expressió de l'experiència d'apreciació • Percepció visual • Comunicació visual i audiovisual • Elements configuradors del llenguatge visual i audiovisual • Expressió gràficoplàstica • Dibuix geomètric: traçats geomètrics bàsics. Tangències. Instruments de dibuix tècnic. • Ús de les TIC i experimentació en entorns virtuals d'aprenentatge aplicats a l'expressió gràficoplàstica (cartell) i aplicats al dibuix geomètric (logotips). 		<p>seua aplicació en propostes creatives pròpies.</p> <p>C1.4 Valorar amb respecte i sentit crític les manifestacions culturals i artístiques en entorns diversos, desenvolupant el criteri propi i argumentant en la construcció de l'opinió personal.</p>
	CE2	<p>C2.1 Valorar de manera argumentada diferents obres i imatges, en l'experiència d'apreciació, utilitzant el vocabulari específic de l'àrea.</p> <p>C2.2 Comunicar, de manera oral i escrita, l'experiència de creació elaborant un discurs coherent que descriga els processos de treball utilitzant terminologia pròpia de l'àrea.</p>
	CE3	<p>C3.1 Seleccionar les tècniques més adequades en funció de l'objectiu plantejat en cada proposta creativa, incloent materials no convencionals.</p> <p>C3.3 Crear propostes artístiques, relacionant les potencialitats expressives dels diferents elements que les conformen amb la finalitat comunicativa que es pretén transmetre.</p> <p>C3.4 Consolidar hàbits de constància i autoexigència tant en el procés com en el resultat final</p>
	CE4	<p>C4.1 Seleccionar informació i recursos aplicats a les arts plàstiques, visuals i audiovisuals, en diferents entorns digitals.</p> <p>CE4.2. Emprar diferents recursos digitals per a la percepció, experimentació i creació, seleccionant els més adequats per als objectius de les diferents propostes i produccions.</p> <p>C4.3 Aplicar bones conductes per a un consum digital responsable i sostenible, respectant les llicències d'ús i les normes vigents de protecció de dades i autoria.</p>

SITUACIÓ D'APRENTATGE 3.		TEMPORALITZACIÓ.
Títol: Benicàssim Natural		2n trimestre
Descripció/justificació: Crearem un audiovisual on visualment mostrarem una localització actual de Benicàssim i l'àudio versarà sobre entrevistes a persones majors descrivint el paisatge com era abans.		
SABERS BÀSICS	CE	CRITERIS D'AVUACIÓ
<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació audiovisual. • Elements configuradors del llenguatge audiovisual, • Creació audiovisual. • Aplicacions digitals aplicats a la creació audiovisual. • Les fases del procés creatiu. 	CE3	<p>C3.3 Crear propostes artístiques, relacionant les potencialitats expressives dels diferents elements que les conformen amb la finalitat comunicativa que es pretén transmetre.</p> <p>C3.4 Consolidar hàbits de constància i autoexigència tant en el procés com en el resultat final.</p>
	CE4	<p>C4.1 Seleccionar informació i recursos aplicats a les arts plàstiques, visuals i audiovisuals, en diferents entorns digitals.</p> <p>CE4.2. Emprar diferents recursos digitals per a la percepció, experimentació i creació, seleccionant els més adequats per als objectius de les diferents propostes i produccions.</p> <p>C4.3 Aplicar bones conductes per a un consum digital responsable i sostenible, respectant les llicències d'ús i les normes vigents de protecció de dades i autoria.</p>
	CE5	<p>C5.1 Dissenyar produccions artístiques multidisciplinàries, planificant les fases del procés de treball, adequant les decisions adoptades als objectius del projecte, tenint en compte la perspectiva inclusiva.</p> <p>C5.3 Relacionar els rols assumits durant el procés de planificació, creació i difusió de la producció artística col·lectiva, amb els diferents àmbits d'aplicació professional.</p> <p>C5.4 Reflexionar sobre els processos de treball, utilitzant registres textuais, gràfics i/o audiovisuals, avaluant cada fase, proposant millores i exposant les conclusions a la comunitat.</p> <p>C5.5 Planificar la promoció de les produccions artístiques col·lectives realitzades, explorant i avaluant diferents vies de difusió.</p>

SITUACIÓ D'APRENTATGE 4.		TEMPORALITZACIÓ.
Títol: Benicàssim Crea		3r trimestre
Descripció/justificació: En grups, realitzarem una proposta artística per a posar en valor el patrimoni local, però també per a qüestionar allò patrimonialitzat o despatrimonialitzat.		
SABERS BÀSICS	CE	CRITERIS D'AVUACIÓ
<ul style="list-style-type: none"> • Característiques i qualitats expressives i comunicatives dels formats, suports i materials de les pràctiques artístiques contemporànies. • La creació artística com a procés d'investigació: connexió amb altres àrees de coneixement. • Vocabulari relatiu a processos d'experimentació, creació, difusió i avaluació de produccions creatives. • Les fases del procés creatiu. 	CE1	C1.5 Identificar els desafiaments del present a través del treball i missatges de la creació contemporània, valorant la seua contribució a la societat actual i adoptant un posicionament raonat, crític i constructiu.
	CE2	<p>C2.2 Comunicar, de manera oral i escrita, l'experiència de creació elaborant un discurs coherent que descriga els processos de treball utilitzant terminologia pròpia de l'àrea.</p> <p>C2.3 Argumentar amb criteri i respecte en diferents moments de discurs i debat vinculats a l'experiència d'apreciació i creació.</p>
	CE3	<p>C3.2 Seleccionar diferents formats i materials propis de les manifestacions artístiques contemporànies amb finalitat comunicativa en l'elaboració de propostes creatives.</p> <p>C3.3 Crear propostes artístiques, relacionant les potencialitats expressives dels diferents elements que les conformen amb la finalitat comunicativa que es pretén transmetre.</p> <p>C3.4 Consolidar hàbits de constància i autoexigència tant en el procés com en el resultat final</p> <p>C3.5 Emprar els referents i elements de la contemporaneïtat artística seleccionant els més adequats a la finalitat comunicativa.</p>
	CE5	<p>C5.1 Dissenyar produccions artístiques multidisciplinàries, planificant les fases del procés de treball, adequant les decisions adoptades als objectius del projecte, tenint en compte la perspectiva inclusiva.</p> <p>C5.2 Analitzar l'objectiu comunicatiu de les propostes artístiques col·lectives, experimentant amb diferents tècniques, materials i formats i establint connexions amb coneixements d'altres matèries.</p> <p>C5.3 Relacionar els rols assumits durant el procés de planificació, creació i difusió de la producció artística col·lectiva, amb els diferents àmbits d'aplicació professional.</p>

	<p>C5.4 Reflexionar sobre els processos de treball, utilitzant registres textuais, gràfics i/o audiovisuals, avaluant cada fase, proposant millores i exposant les conclusions a la comunitat.</p> <p>C5.5 Planificar la promoció de les produccions artístiques col·lectives realitzades, explorant i avaluant diferents vies de difusió.</p>
--	--

11. AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT

Després de cada avaluació, els membres del departament es reuneixen per a valorar els resultats i analitzar específicament els grups que no han respost als objectius de la matèria. S'acorden mesures a adoptar per a millorar el rendiment a classe.

També hi ha una avaluació del professorat i de la proposta pedagògica.